

En tvättdag vid Israelssons på tjugotalet

Sedan gammalt gjorde man stortvätt på våren och hösten. Vi tycker ofta idag att dåtidens tvättrutiner måste ha varit tidskrävande och omständliga, men tittar man på den faktiska tid vi lägger ner på att tvätta idag och den tid man lade ner på tvättning för 100 år sedan så visar det sig att det totalt tar åtminstone lika lång tid för oss att tvätta idag som det gjorde då. Detta trots alla våra maskiner. Vi tvättar ju mycket oftare idag.

Då sparade man ihop tvätten över vintern respektive sommaren och sedan var det tvättdags.

Först blötlades tvätten hemma på gården. Sedan lortkokade man tvätten och därefter borstades varje del. Nästa moment var bykningen som innebar att man hällde en kokande lutlösning över tvätten.

Fotograf okänd

Bilden visar när Anna Israelsson byker tillsammans med döttrarna Märta, Anita och Ingeborg. Man använde träbaljor som den som syns på bilden och man öste lutblandningen över tvätten flera gånger.

Nästa moment var att ta häst och vagn och transportera tvätten till klapphuset. Klapphuset vid Östra Björke-bron byggdes 1899 efter ett beslut av Björke Byamän. Klapphuset byggdes på västra sidan av ån, på samma sida som Ulrica och Nicias Lindblom bor idag. Byamännen beslutade att bygga huset med en brygga som man kunde höja och sänka efter behov.

I klapphuset sköljde man tvätten. Man sköljde i åvattnet och använde klappträn för att klappa och vrida ur luten ur tvätten.

På bilden ser vi Anna Israelsson med döttrarna Märta och Anna i full färd med att klappa tvätt. Det är Märta som står i mitten vid träbaljan och hennes syster Anna som står på knä till höger.

Fotograf vid ån är troligen Ingeborg Israelsson. Det som sedan återstod var att forsla hem tvätten till Israelssons igen och hänga upp den på tork.

Det här skildrar en familjs tvättdag i Björke på tjugotalet. Utvecklingen av nya tvättmedel, maskiner etc. gjorde att familjerna alltmer kunde sköta tvätten hemma och klapphuset övergick till att framförallt användas för mattvätt. Björke Byamän beslöt vid bystämman 27 juli 1960 att klapphuset skulle rivas. Idag finns en enklare klappbrygga där klapphuset en gång låg.

Signild & Anna Wedin

[Hillebygden, Nr. 1, 2000]